

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ sit materia remota consecrationis. 4

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

hæc perseverantia. Neque inde fit quemlibet recipientem ritè Eucharistiam perseveraturum in gratia, sed neminem in gratia perseveraturum, cui propter Eucharistiam, vel votum illius perseverantia non concedatur.

Respondeo concedendo Eucharistiam esse cibum, quo alimur, & confortamur in vita spirituali, nego tamen ad conservationem vitæ spiritualis esse æquè necessarium, ac est cibus materialis corporali vitæ. Tum quia corporalis vita paulatim diminuitur, quæ si cibo non reficeretur, omnino periret. Secus vero spiritualis vita, quæ integra perseverat, donec omnino per peccatum mortale deperdat. Tum quia Eucharistia non est vnicus cibus, quo vita spiritualis conservetur, cum plures alij adsint, nempe oratio, ieiunium, elemosyna, & cuiusvis alterius virtutis exercitium. Quapropter esto cibus spiritualis ad conservationem vitæ spiritualis necessarius esset, sicut materialis ad conservandam corporalem vitam, nullatenus inferret Eucharistiam necessariam fore. Eodem modo intelligi debet esse antidotum, quo liberamur à culpis quotidianis, & à mortalibus præferuamur: est enim medium convenientissimum ad hunc effectum, sed non simpliciter necessarium, cum alia via obtineri possit. Adde non obtineri infallibiliter, & efficaciter hæc à mortalibus præferuationem per Eucharistiam, aliis Eucharistia semel ritè suscepta confirmaret suscipientem in gratia. Sed obtinetur hæc præferuatio efficacia quam oratione, elemosyna, alteriusque virtutis exercitio. Afirmare autem nemini perseverantiam concedi nisi ob Eucharistiam susceptam, vel illius suscipiendæ votum, nullo nititur fundamento, quod amplius constabit ex solutione rationum, quibus Doctores num. 2. adducti movebantur.

5. Ad primum admitto Eucharistiam esse panem vitæ. Tum quia vitam supponit. Tum quia vitam spirituales perficit. Item admitto ritè suscipientem viuere in æternum propter ipsum quatenus est ex parte sacramenti. Vita enim spiritualis ex se æterna est. Cum vero vigeret manducantem Eucharistiam viuere propter Christum, sicut Christus viuere propter patrem, intelligi non debet comparatio quoad necessitatem, sed quoad dependentiam, seu participationem. Ita vt fit sensus. Sicut Christus vitam quam habet à patre accepit, & propter ipsum viuere, sic manducans ritè Eucharistiam, à Christo vitam accipit, & propter ipsum viuere. Sed non inferendum alia via, quam Eucharistia susceptione vitam haberi non posse. Sunt enim plura alia media, quibus Deus vitam, illiusque augmentum hominibus communicat. Ad Christum à nullo alio nisi à Patre vitam accipere potest. Neque his obstat locus Ioannis 3. Nisi manducaueritis carnem Filij hominis, &c. hæc enim verba non necessitatem medijs determinat, sed necessitatem medijs, vel præcepti inferunt. Si enim applicentur materia ad remissionem peccati per se instituta, inferunt necessitatem medijs, vt in baptismo contingit: si applicentur materia, quæ per se instituta non est ad remissionem peccati, sed ad gratiæ augmentum, necessitatem medijs præcepti inducere possunt. Sicuti constat ex illis Christi verbis Matth. 18. Nisi efficiamini sicut paruuli non intrabitis in regnum celorum, quo loco humilitas commendatur.

Ad secundum respondeo, cum sancti Patres asserunt neminem saluari, neque immortalitatem consequi, nisi fuerit particeps corporis, & sanguinis Christi, intelligendi sunt non de participatione reali per sacramentum, aut votum illius, sed de participatione mystica, quæ est per charitatem, vt explicuit August. tract. 26. in Ioann. Hunc (inquit) cibum, & potum, societatem vult intelligi corporis, & membrorum, quod est Ecclesia. Et paulò inferius. Hoc est ergo manducare illam escam, & illum bibere potum, in Christo manere, & illum manentem in se habere, vel intelligendi sunt de conuenientia, non de necessitate, sicuti explicuit Valq. disp. 169. cap. 4. quasi diceret neminem alia via conuenientiori, & aptiori suscepto baptismo, vel penitentia vitam æternam, & immortalitatem corporis consequi posse, quam Eucharistia susceptione.

PUNCTUM IV.

Quæ sit materia remota consecrationis.

1. Panis, & vinum est materia remota Eucharistia.
2. Panis debet esse triticus.
3. Confici debet aqua naturali.
4. Esse ærum, vel fermentatum non est de necessitate Sacramenti, bene tamen de necessitate præcepti.
5. Ob nullam grauem proximæ necessitatem omitti potest hæc obligatio.
6. Materia Sacramenti sanguinis est vinum de vite.
7. Debet esse ex vuis expressum.
8. Vinum congelatum materia est consecrationis, tamesi alij contrarium sentiant.
9. Actum non est materia.
10. Neque sapa, nec lora, &c. 10.

1. Panem, & vinum materiam esse venerabilis huius sacramenti definit Concil. Lateranen. in cap. firmiter de summa Trinit. & fide Cathol. & Florentin. in decreto fidei post vlt. sessionem, §. tertium est sacram. & Trident. sess. 13. cap. 1. & alius, & colligitur ex Math. 26. Marco 14. Luca. 22. Pauli 2. ad Corinth. 11. iuncta Ecclesie praxi, & perpetua traditione. Congruentia huius institutionis desumi debent ex dignitate tanti sacramenti, & ex eius effectibus: dignitati namque sacramenti maxime decet ex pane, & vino confici, vt sic omni munditie, & puritate qua fieri potest sacrificium incrementum constituitur, aptissimeque sacrificium eruentum in ara crucis oblatum repræsentetur, aptissimeque denoteret conuiuium, quod nobis Christus Dominus in hoc venerabili sacramento parat. Deinde congruit effectibus huius sacramenti significandis, denotat enim expressè vnionem, quam fideles medio hoc Sacramento inter se habent, & cum suo capite Christo. Non secus ac ex pluribus granis vnicus panis, & ex puribus vuis vnicum vinum conficitur. Et sicut panis nutrit, & vinum lactificat, & vtrumque vires reficit, & lumentem confortat, sic hoc diuinissimo Sacramento suscipientes aluntur, confortantur, & læticiam spirituale accipiunt, & in spiritu recreantur.

2. Panis materia huius sacramenti necessaria debet esse triticus, quia hic solus est, qui absolute, & simpliciter panis nuncupatur, alij cum addito. Colligitur manifestè ex Florent. concil. loco allegato, & ex praxi, & traditione Ecclesie. Quocirca panis ex mylo, maya, castaneis, leguminibus confectus nullatenus est materia, quia non est panis vsualis, & tradunt omnes. Ex hordeo, oriza, & farre Gabr. lib. 35. in canon. missæ asserit tanquam probabile esse materiam consecrationis, eo quod concilia non desinierint solum panem ex tritico confectum esse materiam, vt videre est in his, quæ refert Gratian. de consecrat. dist. 2. cap. cum omni crimini & aliis. At frumentum comprehendit quamlibet speciem grani habentem aristas, teste Plinio, lib. 18. histor. cap. 7. Varro. de re rustica. cap. 48. Isidoro lib. 17. etymol. cap. 3. Ergo panis ex omnibus illis confectus est materia. Sed contrarium omnino dicendum est, quia esto ante Eugen. IV. concilia non satis expresserint qui panis consecrationi necessarius fuerit, at Eugen. IV. in decreto illo fidei §. tertio aptissime definiuit solum panem triticum consecrationi deservire posse. Cum autem hordeum, auena, oriza, & far non censentur communi hominum æstimatione triticum, sed aliæ species frumenti longè inferiores, efficitur omnia illa materiam non esse consecrationis. Typha Græcè, Latine Blatha, Hispanè Zenteno. S. Thom. quæst. 73. art. 3. ad 2. asserit materiam esse, quia existimat esse triticum aliquater degeneratum. Contrarium verius reputo, quia esto aliquando ex tritico datum fuerit. At ob debilitatem tetra in alteram speciem mutari potuit, & sic est censendum. Valq. disput. 170. cap. 3. num. 21. Idem est dicendum de auena, seu spelta, quamuis aliquibus placeat triticum esse, vt videre est apud Sorum in 4. dist. 9. art. 3. Egid. de Coninch. quæst. 73. art. 3. num. 52. Amylon, quod ex tritico madefacto, & expresso conficitur, tamesi verum sit in farinam aptum non est, vt consecrationi deserviat, sicuti probabilior sententia tenet apud Valq. disp. 170. cap. 4. num. 23. Egid. cum D. Thom. quæst. 73. art. 3. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 2. num. 8. contra Bonac. & alios ab eo relatos. disput. 4. quæst. 2. part. 1. num. 7. Quia per illam tritici madefactionem non leuiter triticum corrumpitur, & quasi in alteram substantiam mutatur, ideoque panis inde confectus vsualis non est. Illud vero est certum ex omnium sententia esse grauissimum peccatum in pane ex his seminibus confecto consecrare, quia saltem est dubia materia.

3. Præterea panis triticeus consecrationi deserviens debet ex aqua naturali confectus esse, & igne tostus, quia hic est panis vsualis. Vnde confectus ex melle, lacte, oleo, aqua rosacea, vel simili consecrationi ineptus est, quia non est panis vsualis, sed placenta, vt bene D. Thom. quæst. 74. art. 7. ad 3. Egid. de Coninch. art. 3. n. 48. Valq. disp. 170. cap. 4. num. 25. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 2. assert. 3. Bonac. disput. 4. quæst. 2. part. 1. num. 3. Similiter malla antequam igne torreatur, à sacramenti materia deficit, quia esto non differat specie à pane cocto, differt tamen à ratione panis vsualis, qui fuit à Christo pro materia huius sacramenti institutus. Sic D. Thom. Bonac. Laymann. Valq. Egid. & alij locis citatis. Quod si triticeis granis alia diuersa miscantur, vel aqua naturalis, mel, lac, & ex ea mixtione panis conficiatur, considerandum est, an extranea materia narium superet, nam eo casu mixtum consecrationi ineptum est, at si propria materia extraneam vincat, aptum erit mixtum consecrationi validæ, quia absolute panis est vsualis: graue tamen peccatum consecrans committere aduersus puritatem debitam huius Sacramento, & illius institutionem 3. Sic tradunt D. Thom. quæst. 74. art. 3. ad 3. & ibi. Egid. de Coninch. num. 55. Valq. disp. 170. cap. 4. num. 26. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 2. vers. denique. Bonac. disput. 4. de Sacram. Eucharist. quæst. 2.

part. 1. num. 4. Ob eandem causam peccatum graue erit consecrare in pane, qui iam incepti transmutari, & corrupti, sicut in vino, quando incepti accedere, docuit D. Thom. qua. 74. art. 7. ad 3. Henrici. lib. 8. de Eucharist. cap. 9. Bonac. disp. 4. quest. 2. pun. 1. num. 5.

4. Verum quod panis triticus debeat esse azimus, aut fermentatus non est de necessitate sacramenti, ut definitur expressè Concil. Florent. in decreto de Armenis, §. seruo in Eucharistia. Vterque enim panis est vialis, conuenientior tamen est azimus, quam fermentatus, ut docuit D. Thom. quest. 74. art. 4. tum ob significandam puritatem Corporis Christi, quod sine opera viri conceptum est, tum ob denotandam puritatem, qua hoc Sacramentum recipi debet. Tum præcipue, quia probabilior, & ferè certa sententia fert Christum Dominum in azimo consecrasse, siquidem post vltimam agni paschalis, in quo non licebat pane uti fermentato, hoc Sacramentum instituit. At de necessitate præcepti Sacerdotis Ecclesie Latine in Ecclesia Latina tenetur in azimo consecrare, Græcus vero in Ecclesia Græca in fermentato, ut expressè tradidit Concilium Florentin. dicto decreto. §. 2. Definitum (inquit) in azimo, siue fermentato pane tritico Corpus Christi veraciter confici, Sacerdotisque in alteruto ipsum Domini corpus conficere debere vnumquemque iuxta Ecclesie sue sive Occidentalis, siue Orientalis consuetudinem, & notauit D. Thom. quest. 74. art. 4. Quod adeo verum est, ut Sacerdos Latinus transiens per Ecclesiam Græcam, & Græcus per Ecclesiam Latinam retinere suæ Ecclesie consuetudinem possit, consuleus tamen faceret, si illius Ecclesie, qua transit, ritus obseruet, sicuti multis allegatis probat Bonac. dicta disp. 4. quest. 2. pun. 1. num. 9. & Latius Agid. de Coninch. q. 74. art. 4. dub. 2.

5. Adde Sacerdoti Latino in Ecclesia Latina licitum non esse uti fermentato, neque Sacerdoti Græco in Ecclesia Græca, etiam si populus diu deberet sacrificio priuari, & proximus absque viatico decedere, quia vtilitas communis priuatis commodis præferri debet. At ad vtilitatem communem Ecclesie pertinet ritus prescriptos in sacramentis consuetudinibus obseruari. Ergo hæc vtilitas cuiuslibet alteri vtilitati præferenda est. Adde præceptum communicandi in articulo mortis, & audiendi sacrum diebus festiuis neminem obligare, nisi quando sacrificium fieri potest seruatis legibus, & ritu ab Ecclesia prescripto. Sic Sotus in 4. disp. 9. art. 4. Suar. disp. 44. sect. 3. in fine & sect. 4. concl. 2. & disp. 76. sect. 5. dub. 2. Henrici. lib. 8. cap. 11. n. 7. Bonac. disp. 4. q. 2. p. 1. num. 11. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. capit. 2. vers. altera pars.

6. Materia sacramenti sanguinis est vinum de vite, & nullum aliud, colligitur ex Mathæi 26. Luca 22. iuncta Ecclesie traditione, definitumque est in Concilio Florent. decreto fidei. §. tercio & supponitur in Trident. sess. 13. cap. 1. & 2. Unde liquores expressi ex pomis, & malis granatis nullatenus consecrationi deferuire possunt, quia non sunt vinum absolute, & tradunt omnes.

7. Hoc vinum debet necessario esse ex vuis expressum. Nam dum liquor intra vnam est per se potari non potest, sed potius comedi, neque signo hic demonstrari potest, cum non sit sub vuis, ut totum quoddam, sed vt pars in toto, neque est aptus, cui aqua miscetur. Sic D. Thom. quest. 74. art. 5. & ibi. Agid. numer. 123. Valq. disp. 175. num. 11. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 2. assert. 4. Suar. disp. 45. sect. 1. Bonac. disput. 2. de Sacram. quest. 2. pun. 2. num. 9. & alij plures apud ipsos. Liquor vero expressus ex vuis maturis, sed non defæcatus, quique Multum communiter appellatur, materia est consecrationis, quia absolute est vinum, sed non est decens, ideoque absque vrgenti causa graue peccatum esset ea uti materia ad consecrationem. Colligitur cap. omne crimen de consecrat. dist. 2. & tradit Valq. dicta disp. 175. cap. 1. num. 7. Suar. disput. 45. sect. 1. vers. tercio. Agid. quest. 74. art. 5. num. 124. Paul. Laym. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 2. assert. 5. Bonac. disp. 4. quest. 2. part. 2. num. 3. Notanter dixi ex vuis maturis, nam liquor expressus ex immaturis, quique Agresta nuncupatur, cum naturam vini consecutus non fuerit, à materia consecrationis excluditur Sic D. Thom. receptus ab omnibus. quest. 74. art. 5. ad 3.

8. Vinum congelatum aliqui censent ineptam consecrationi esse materiam. Sic Ledes. 1. p. quart. q. 15. art. 5. dub. 1. Alanus lib. de Eucharist. cap. 11. At nulla verbo Eucharistia num. 19. Angles in 4. p. 1. de essential. Eucharist. art. 3. difficult. 3. Mouentur, quia vinum congelatum potabile non est, ergo esse non potest materia consecrationi. Hac enim ratione inclusum in vuis diximus ineptum consecrationi esse, & aquam congelatam ineptam materiam baptismi, quia inepta est ablutioni. Cum ergo vinum congelatum ineptum sit potationi, & consecrationi ineptum esse debet. Nihilominus probabilius est vinum congelatum materiam consecrationis esse (nisi aliquando ob congelationem substantia vini corrumperetur, quod in communi congelatione censendum non est.) Sic Syluest. verbo Eucharistia 2. quest. 10. num. 15. Sotus in 4. disp. 9. art. 5. Suar. disp. 41. sect. 1. circa finem. Agid. de

Coninch. quest. 74. art. 5. num. 126. Bonac. disp. 4. quest. 2. part. 2. num. 10. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 2. assert. 5. in quarta aduertentia. Ratio est, quia vinum congelatum per se est potabile, etiam per accidens potari non possit. Quod secus accidit in vino incluso in vuis, quod per se est comestibile, non potabile. Consecrationem autem non impedit quod vinum ex aliquo accidenti actu potari non possit, si per se potabile sit, quia Eucharistia non in potatione, sed in re, que potanda est consistit. At quia congelatio impedit ablutionem, in qua essentia baptismi consistit, ea de causa aqua congelata baptismi inepta est, non autem vinum congelatum consecrationi. Et forte ob hanc causam Pius V. in Rubrica Missalis de defectibus Missæ §. in hyme statuit, si post consecrationem vinum congelatum fuerit, igne liquefieri, & absumi, manifestè supponens ob congelationem species vini consecrationi aptas non corrupti. Fatentur tamen ferè omnes doctores relati graue esse peccatum, si in vino congelato consecratio fiat, quia dubia est materia. At si prius fuerit congelatum, & postea liquefactum, non est improbabile licite consecrari, quamuis minus decenter, quia est verum vinum, & actuali potationi aptum, sed congelatione aliquot immutatum. Sic Suar. disp. 45. sect. 1. in fine. Agid. de Coninch. q. 74. art. 5. in fine.

9. Acetum esto ex vino fiat, nullatenus est materia consecrationis, quia in aliam naturam à vino est transmutatum, ideoque Pius V. Rubrica de defectibus in Missa occurrentibus, præcipit Sacerdoti reperenti tempore consumptionis in aceto consecrasse, vt vinum apponatur, & denuò conseruet. Et Gregor. XIII. imperatui deleri Glossam in cap. 2. de consecrat. dist. 2. affirmantem acetum esse consecrationis materiam. Quod si Hidor. lib. 8. etymolog. c. 3. & Innocent. III. lib. 4. de sacrific. Missæ c. 30. alique Doctores dixerint acetum esse materiam consecrationis, intelligendi sunt non de aceto perfecto, sed de vino acido, qui ad acetum pergit, eo tamen uti ad consecrationem extra necessitatem peccatum est, & quidem graue, si ita aceti naturæ proximum sit, vt merito dubitetur, an vini qualitates amiserit. Viald. de Eucharist. cap. 3. num. 4. Victoria eadem conclus. 59. Pirigian. distinct. 11. quest. 7. conclus. 6. Valq. 3. part. disput. 175. cap. 2. in difficult. Bonac. disp. 4. p. 2. num. 5. Agid. quest. 74. art. 5. n. 122. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 2. assert. 5. vers. aduerte secundò. Suar. disp. 45. sect. 1. vers. quarto.

10. Sapa Hispanæ arropis à materia consecrationis excluditur, quia in aliam naturam à vino creditur esse conuersum. Et idem est censendum de vino cocto, Hispanæ Aqua ardiante. Sic pluribus firmat Bonac. disp. 4. de Sacram. quest. 2. p. 2. n. 5.

Lora Hispanæ Aguapio, quod ex vuis iam expressis mixta aqua conseruetur, nullatenus est materia consecrationis, vt communiter fit, quia non est vinum, sed aqua temperata erit tamen materia, si in minima quantitate mixtio contingat. Illud certum est esse graue peccatum in ea consecrare. Sic sustinet Suar. 3. p. disp. 45. sect. 1. vers. Sic vero, Valq. disp. 175. cap. 1. num. 8. Bonac. disp. 4. q. 2. pun. 2. num. 7. & alij communiter.

P V N C T V M V.

De mixtione aquæ pro consecratione Calicis.

1. Obligatio est miscendi aquam vino ante consecrationem.
2. Non ex necessitate sacramenti, sed præcepti.
3. Ex præcepto diuino miscendam esse plures firmant.
4. Probabilius est ex solo Ecclesie præcepto.
5. Fit satis oppositis fundamentis.
6. In qua quantitate hæc mixtio faciendâ sit.
7. Tempore sacrificij, & ante oblationem est faciendâ.
8. Preponitur questio, an aqua, qua tempore consecrationis in vinum conuersa non est, in sanguinem Christi immediatè conuertatur, sicuti conuertitur vinum.
9. Affirmant plures, & quibus probent.
10. Contrarium vt probabilius defenditur.
11. Diluuntur opposita fundamenta.

1. **A**quam vino consecrando miscendam esse ex perpetua Ecclesie traditione docuit Florent. conc. in litteris vniuersis, & Trident. sess. 22. cap. 7. & pluribus exornat Valq. disp. 176. cap. 1. Bellarm. lib. 4. de Eucharist. cap. 10. & 11. Suar. disp. 45. sect. 2. Congruentia huius mixtionis triplex est, vt colligitur ex S. Thom. quest. 74. a. 6. Et Innocent. in cap. Cum Maribus de celebrat. missar. & Iulio Pontifice, cap. cum omne de consecrat. dist. 2. Sed præcipue ex Trident. sess. 22. cap. 7. Prima quod Christum Dominum ita fecisse credatur. Secunda quia è lacere eius aqua simul cum sanguine exierit in testimonium plenæ ablutionis nostrorum peccatorum per merita Christi, quod Sacramentum hæc mixtione recolitur. Tertia ad significandam vniuersitatem populi fidelis cum suo capite Christo